

8. 11. 2016

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ke lhůtám pro svolání valné hromady a rozhodnutí o rozdělení zisku

Obchodní společnosti řeší v praxi otázku, zda a kdy je nutné svolat valnou hromadu společnosti za účelem projednání účetní závěrky, a kdy lze rozhodnout o rozdělení zisku nebo úhradě ztráty. Ve vztahu k těmto otázkám existují určitá zákonem stanovená pravidla a časové limity, které je nutné dodržovat.

Základní časové limity pro svolání valné hromady

Jedním ze základních práv akcionářů a společníků obchodních společností je právo pravidelně se seznamovat s finančními výsledky společnosti a v návaznosti na to rozhodovat o způsobu naložení s hospodářským výsledkem za příslušné účetní období. Místem a prostředkem k interakci a rozhodování v těchto otázkách je valná hromada společnosti. Za tímto účelem platná právní úprava předepisuje konání řádné valné hromady akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným **alespoň jednou ročně**,[1] aby umožnila akcionářům, resp. společníkům společnosti tato práva uplatnit.

Z právní úpravy lze dovodit, že na této řádné valné hromadě bude projednávána řádná účetní závěrka, která je vždy sestavována k poslednímu dni účetního období (zpravidla k 31. prosinci příslušného roku). Účetní závěrka zobrazuje stav hospodaření společnosti vždy k určitému časovému okamžiku, avšak z povahy věci je zřejmé, že se hospodářská situace společnosti v čase neustále vyvíjí a mění. Proto zákon vyžaduje, aby řádná účetní závěrka byla projednána valnou hromadou **vždy nejpozději do šesti měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období**,[2] tedy zpravidla do 30. června následujícího kalendářního roku, za účelem zachování určité aktuálnosti a reálnosti údajů účetní závěrky.[3]

V akciové společnosti je nutné, aby pozvánka na valnou hromadu byla řádně uveřejněna a sdělena akcionářům společnosti **alespoň 30 dnů přede dnem konání valné hromady**. Valná hromada se může konat i bez splnění požadavků na její svolání, pokud tak určí stanovy a pokud s tím budou souhlasit všichni akcionáři.[4] Požadavek třicetidenní lhůty pro svolání valné hromady se z povahy věci neuplatní v případě akciové společnosti s jediným akcionářem, kde se nekoná valná hromada, neboť v působnosti valné hromady rozhoduje jediný akcionář svým rozhodnutím.[5]

V případě společnosti s ručením omezeným zákon vyžaduje, aby pozvánka na valnou hromadu byla písemně oznámena společníkům společnosti **nejméně 15 dnů přede dnem jejího konání**. [6] Společenská smlouva může lhůtu pro svolání valné hromady stanovit odlišně. Společníci se však mohou vzdát práva na včasné a řádné svolání valné hromady písemným prohlášením s úředně

ověřeným podpisem anebo ústním prohlášením učiněným na valné hromadě společnosti.[7] I zde obdobně platí, že v případě jednočlenné společnosti se valná hromada nekoná, a tedy žádná patnáctidenní lhůta pro její svolání se neuplatní.

Oproti původní právní úpravě obchodního zákoníku není několikaleté nekonání valné hromady sankcionováno možností soudu rozhodnout o zrušení společnosti a její likvidaci. Nicméně pokud by tento stav měl za následek neusnášení schopnost statutárního orgánu (v důsledku nezvolení nových osob do orgánů společnosti), pak by soud o zrušení společnosti rozhodnout mohl.

Osoba odpovědná za svolání valné hromady a rozhodnutí statutárního orgánu o svolání valné hromady

Povinnost svolat valnou hromadu má v zásadě vždy statutární orgán obchodní společnosti, tedy její jednatel nebo představenstvo. V případě, že je statutární orgán kolektivním orgánem (u představenstva akciové společnosti je to vždy, u jednatelů společnosti s ručením omezeným je to v případě, že podle společenské smlouvy tvoří její jednatelé kolektivní orgán), předpokládá se, že o svolání valné hromady bude náležitě rozhodnuto, tedy že tento kolektivní statutární orgán přijme příslušné usnesení. Kolektivní statutární orgán přitom rozhoduje na svém zasedání většinou hlasů přítomných členů.[8] To znamená, že před svoláním valné hromady by mělo představenstvo akciové společnosti (resp. jednatelé společnosti s ručením omezeným tvořící kolektivní orgán) na svém zasedání přijmout rozhodnutí o tom, že společnost svolá na určitý den, hodinu a místo valnou hromadu s konkrétním pořadem jednání. Tento formální krok je vhodné před svoláním valné hromady učinit, neboť v právní teorii se objevují názory, že absence rozhodnutí statutárního orgánu o svolání valné hromady může založit neplatnost usnesení přijatých následně na valné hromadě,[9] což je situace, které se chce každá obchodní společnost vyvarovat.

Statutární orgán je povinen svolat valnou hromadu tak, aby byly splněny shora uvedené časové limity. Pokud je však představenstvo akciové společnosti nečinné a vše nasvědčuje tomu, že valnou hromadu včas nesvolá, zakládá tento stav povinnost každého jednotlivého člena představenstva, aby valnou hromadu společnosti svolal. Totéž platí i v situaci, kdy je představenstvo dlouhodobě nefunkční a není schopno se usnášet. Pokud by ani tento člen představenstva nekonal, pak by tuto povinnost měla dozorčí rada, popř. i její jednotlivý člen.[10]

V případě společnosti s ručením omezeným lze předpokládat, že pokud společnost má více jednatelů tvořících kolektivní orgán, postupuje se analogicky, jako tomu je u akciové společnosti. Tedy pokud by jednatelé (jako kolektivní orgán) byli nečinní, vznikla by povinnost každého jednotlivého jednatele valnou hromadu svolat. Pokud by jednatel neplnil tuto povinnost nebo by společnost jednatele neměla, pak by tuto povinnost měl kterýkoliv společník společnosti.[11]

Uveřejnění a projednání účetní závěrky

Akciová společnost je povinna v souvislosti se svoláním valné hromady uveřejnit účetní závěrku (anebo hlavní údaje z ní určené stanovami společnosti) způsobem pro svolání valné hromady a zároveň umožnit akcionářům nahlédnout do této účetní závěrky (zpravidla v sídle společnosti). Pokud však společnost uveřejní účetní závěrku na svých internetových stránkách alespoň 30 dnů před konáním valné hromady a 30 dnů po jejím konání, není nutné plnit uveřejňovací povinnost podle předcházející věty.[12] Vzhledem k tomu, že pozvánka na valnou hromadu akciové společnosti musí být vždy uveřejněna na internetových stránkách společnosti, může být druhý způsob uveřejňování účetní závěrky praktičtější.

V případě společnosti s ručením omezeným platná právní úprava výslovně nevyžaduje uveřejnění

účetní závěrky před konáním valné hromady či její zaslání společníkům. Nicméně pro účely řádného seznámení společníků s hospodářskými výsledky společnosti lze doporučit doručení účetní závěrky společně s pozvánkou na valnou hromadu.

Z dikce zákona vyplývá, že není nutné, aby valná hromada řádnou účetní závěrku schválila. Výslovně se vyžaduje, aby řádná účetní závěrka byla projednána.[13] Tímto projednáním má zákon na mysli, že účetní závěrka bude předložena akcionářům či společníkům společnosti na valné hromadě, kde jim zároveň bude umožněno žádat vysvětlení k záležitostem týkajícím se hospodářských výsledků společnosti za dané účetní období.

Rozhodnutí o rozdělení zisku a úhradě ztráty

Samotné projednání účetní závěrky však nepostačuje pro to, aby na jejím základě mohlo být rozhodnuto o rozdělení zisku nebo úhradě ztráty společnosti. **Zisk lze rozdělit (nebo ztrátu uhradit) pouze na základě schválené řádné nebo mimořádné účetní závěrky společnosti.**[14] Z výše uvedeného pak vyplývá, že tato účetní závěrka musí být schválena ve lhůtě šesti měsíců od konce daného účetního období. Pokud se valná hromada v této lhůtě neuskuteční a nedojde ke schválení účetní závěrky, není ani možné podle této účetní závěrky vykázat zisk rozdělit. Jinými slovy i samotné rozhodnutí o rozdělení zisku či úhradě ztráty musí proběhnout ve lhůtě šesti měsíců od konce účetního období, neboť pozdější rozhodování o rozdělení zisku (byť na základě včas schválené účetní závěrky) by už nemuselo vycházet z reálné hospodářské situace společnosti.[15] Tedy pokud by společnost nestihla svolat valnou hromadu a schválit účetní závěrku a rozhodnout o rozdělení zisku ve lhůtě šesti měsíců od konce účetního období, musela by sestavit novou účetní závěrku (tentokrát mimořádnou) a na jejím podkladě rozhodnout o naložení s aktuálním hospodářským výsledkem společnosti, anebo posečkat do následujícího roku, kdy se bude projednávat nová řádná účetní závěrka za následující účetní období.

Požadavek na aktuálnost účetní závěrky zřejmě bude nutné splnit i v případě rozhodování o rozdělení akumulovaného zisku z minulých let. Tento nerozdělený zisk sice nereflektuje poslední hospodářský vývoj společnosti, nicméně je nutné brát ohled na zásadu, že před rozdělením zisku má vždy přednost úhrada případné ztráty.[16] Tuto případnou ztrátu lze identifikovat právě na základě aktuální (tedy ne starší než 6 měsíců) účetní závěrky. Z tohoto pohledu lze tudíž doporučit, aby i v těchto případech bylo dbáno na aktuálnost účetní závěrky.

Pokud by valná hromada přesto rozhodla o rozdělení zisku, ačkoliv by shora uvedené podmínky nebyly splněny (nebyla by schválena účetní závěrka nebo by schválená účetní závěrka byla zastaralá), pak by takové rozhodnutí mohlo být důvodem, pro který by soud vyslovil neplatnost usnesení valné hromady o rozdělení zisku. Vyplacení dividend na základě takového usnesení valné hromady by pak mohlo představovat porušení povinnosti statutárního orgánu jednat s péčí řádného hospodáře a mohlo by založit osobní odpovědnost statutárního orgánu za případnou újmu způsobenou společností.[17]

JUDr. Ondřej Caska,
advokát

Mgr. et Mgr. Alena Vlachová,
advokátka

[VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ advokátní kancelář s.r.o.](#)

Husova 242/9
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 220 775

Fax: +420 222 220 804

e-mail: info@vcv.cz

[1] § 181 odst. 1 a 402 odst. 1 zákona o obchodních korporacích, v platném znění (dále jen „ZOK“).

[2] § 181 odst. 2 a 403 odst. 1 ZOK.

[3] Tento závěr lze dovodit např. z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4284/2007.

[4] § 411 odst. 2 ZOK.

[5] § 12 odst. 1 ZOK.

[6] § 184 odst. 1 ZOK.

[7] § 184 odst. 3 ZOK.

[8] § 156 odst. 1 občanského zákoníku. Dle § 44 odst. 3 ZOK kolektivní orgán zvolí předsedu, jehož hlas je v případě rovnosti hlasů rozhodující, ledaže společenská smlouva pro tento případ určí jinak.

[9] Komentář Systému ASPI k § 402 odst. 2 ZOK.

[10] § 404 ZOK.

[11] § 183 ZOK.

[12] § 436 odst. 1 ZOK.

[13] § 181 odst. 2 a § 403 odst. 1 ZOK.

[14] § 34 odst. 1 ZOK.

[15] Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4284/2007.

[16] Viz § 161 odst. 4 a § 350 odst. 2 ZOK.

[17] Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 2363/2011.

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)